

## Täysistunto

### Keskiviikko 11.3.2020 klo 14.03—16.33

#### 4. Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2019 europarlamenttivaaleissa

Kertomus K 21/2019 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 2/2020 vp

*Ainoa käsittely*

**Toinen varapuhemies Juho Eerola:** Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 2/2020 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta.

Ja kuten äskenkin, valiokunnan puheenjohtaja Alanko-Kahiluoto, olkaa hyvä.

*Keskustelu*

15.27 **Outi Alanko-Kahiluoto vihr** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tosiaan tästä europarlamenttivaaleja koskevasta Valtiontalouden tarkastusviraston kertomuksesta voi todeta, että myös se perustuu valvontatehtävään, joka perustuu lakiin. En ryhdy kertaamaan samoja pykäläiä, jotka äsken esittelin. Myös tässä on tavoitteena sama, että haetaan tasapainoa riittävän sääntelyn ja puolestaan sääntelyn aiheuttamien kustannusten ja haittojen välillä pyrkimyksenä avoimuuden lisääminen ja vaalikampanjoiden kulujen kasvun hillitseminen.

Vaalirahoituslain mukaan ilmoitusvelvollinen vastaa ilmoituksensa sisällöstä. Ilmoitusvelvollisuutta on laajennettu edellisten europarlamenttivaalien jälkeen, ja nyt ilmoitusvelvollisuus koskee myös toista varaedustajaa. Valiokunta teki tätä asiaa koskevan ehdotuksen edellisiä europarlamenttivaaleja koskevan mietinnön yhteydessä. Tarkastusvaliokunta pitääkin nyt hyvänä, että ilmoitusvelvollisuutta on europarlamenttivaaleissa laajennettu. Kesken kauden ensimmäisen varasijan ulkopuoleltakin nousseella on ilmoitusvelvollisuus, ja tältä osin vaalirahoituksen avoimuus on parantunut.

Kaikki ilmoitusvelvolliset, 27 henkilöä, jättivät vaalirahoitusilmoituksen. Ilmoitusvelvollisten kampanjakulut vaihtelivat tarkastusviraston mukaan erittäin paljon. Suurin vaalikampanja maksoi 203 785 euroa ja pienin kampanja 542 euroa. Kampanjakulujen keskiarvo oli noin 56 880 euroa. Ulkopuolista tukea oli 61 prosenttia kokonaisrahoituksesta. Tarkastusviraston mukaan tukea oli otettu vastaan myös sellaisilta tahoilta, joilta ei vaalirahoituslain 4 §:n mukaisesti saisi vastaanottaa tukea. Yksi valvonnassa todettu tapaus ylitti 1 500 euron tukirajan, jonka ylityttyä tuki ja sen antaja on ilmoitettava vaalirahoitusilmoituksessa erikseen. Ennakkoilmoituksen teki 88 henkilöä. Edellisissä vaaleissa 61 prosenttia jätti ennakkoilmoituksen ja ilmoitusvelvollisista 65 prosenttia. Tällä kertaa prosentit olivat 33 prosenttia kaikista ehdokkaista ja 30 prosenttia ilmoitusvelvollisista, eli laskua on tapahtunut ennakkoilmoitusten suhteen. Tarkastusviraston johtopäätös on, että viraston

## **Pöytäkirjan asiakohta PTK 21/2020 vp**

tietoon ei ole tullut seikkoja, joiden perusteella tarkastusvirastolla olisi syytä epäillä vastaanottamiensa ilmoitusten oikeellisuutta.

Mitä tulee lainsäädännön kehittämistarpeisiin europarlamenttivaaleja koskevan ilmoitusvelvollisuuden ja sitä koskevan tarkastelun suhteen, niin totean aivan samat asiat kuin äskeisen eduskuntavaaleja koskevan mietintömme kohdalla: elikkä myös tätä koskee se, että hallitus on nimittänyt parlamentaarisen työryhmän, joka tarkastelee kaikkia lainsäädännön kehittämistarpeita, ja valiokunta jää odottamaan työryhmän ratkaisuehdotuksia ja niiden edellyttämiä säädösmuutoksia sekä tulee palaamaan asiaan, kun se käsittelee vaali- ja puoluerahoituksen valvontaa koskevia tarkastusviraston kertomuksia.

Ehdotamme valiokunnan kannanottoehdotukseksi, että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 21/2019 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.